

Tid til haven

Havetips uge 39

Af: Marianne Bachmann Andersen

Regndans tak!

Med udsigt til en september med omkring 2 grader over normalen og særdeles lidt nedbør, så skriger haverne på vand. Det ses sågar på det ukrudt, der alligevel har formået at spire frem – meget af det hænger ligefrem pga. tørkemangel. Især køkkenhaven ser lidt betuttet ud. Mange af planterne får meldug på bladene og jorden omkring rodfrugterne slår revner. Den høje temperatur giver bl.a. sommersquash gode betingelser for at danne nye frugter, og har du stadig bønneplanterne stående, så er de begyndt at blomstre for at sætte et nyt hold!

Majskolberne modner fint med sprøde, søde kerner – lækre at grille eller koge i letsaltet vand i 3 – 5 min. Husk at bede børnene om hjælp, når de smukke mørkegule kolber skal pakkes ud. Bladbeder er også en aktuel grøntsag, som både er særdeles dekorativ, og som smager dejligt, når de dampes eller gratineres. I drivhuset er det ikke noget problem at få modnet de sidste tomater og chiliplanternes mange frugter modner også fint i den lune eftersommer.

Havens bede mangler vand. Især hvor jorden er sandblandet og hvor planterne står i spagnum – rododendronbedet og blåbærbuskene. Har du derfor opsamlet regnvand eller har du en siveslange, så brug den endelig på at få vandet her. Vandingshjælpen er også nødvendig til alle de nye planter i dit staudebed, de nye frugtbuske og frugttræer, der endnu ikke helt har fået etableret roden og derfor kræver vand.

p.s. Regndansen finder man hos Hopierne, der er en del af puebloindianerne i det sydvestlige Nordamerika. For at deltage i regndansen kræver det et rent hjerte, så det er kun dansere af højt etisk format, der kan tvinge skyerne frem.

Klar, parat - hæk

Efterår er lig med hæk, og rigtig mange går og venter på at komme i gang med at få plantet deres nye hæk. Det kan man jo ikke fortænke nogen i – at nyde det gode vejr og få ordnet praktiske gøremål i haven, når det nu er tid. MEN, det usædvanlige vejr i september og manglen på nedbør betyder, at det gælder om at være tålmodig. I dit lokale havecenter råder gartneren haveejerne til at vente lidt endnu. Først og fremmest fordi planterne stadig står i markerne og først bliver gravet op, når vejret er mere "plantevenligt", men også fordi det vil kræve ekstra meget pasning, hvis man planter nu. Jorden er nemlig knastør og det vil kræve rigtig meget vanding at sikre væksten på den nyplantede hæk. Så når din gartner råder dig til at vente, så er det en faglig forklaring, der er værd at lytte til.

Brug kræfterne på klargøring:

1. fjern ukrudt, planterester, sten og deslige fra plantestedet
2. Spænd en snor ud, så du får en hæk, der er helt lige (snoren flyttes mens du arbejder med jorden)
3. grav jorden godt igennem og tilsæt evt. plantestarterjord eller kompost som blandes godt rundt
4. mål op og bestil planterne i dit havecenter

Sådan planter du hæk med barrodsplanter

1. grav en rende, eller grav hul til hver enkelt plante. Plantedybden er den samme, som planten hidtil har groet i
2. sørg for at alle rødderne er nede i plantehullet og trød nu jorden godt til, samtidig med at du holder planten helt lige
3. vand godt til – også selvom jorden er fugtig
4. læg siveslange ud, så du bedst muligt kan vande – også til foråret

Skal de være nu?

Du skal ikke gå forgæves, så ønsker du at plante din hæk nu, så har dit havecenter også en løsning til dig. Hækplanter findes nemlig også med rodklump eller i potter, som derfor kan plantes hele året rundt.

FACEBOOK statements eller små hurtige beskeder

I drivhuset klippes de visne blade og plantedele, som tiltrækker skimmelsvampe, af. Du kan sagtens beholde tomatplanterne længe endnu, men du skal løbende sanere

Vand i rododendronbedet og hvor der er plantet blåbær. Spagnum tørrer meget hurtigt ud. Tjek også planterne under store træer og buske, som nemt kommer i vandmangel

Nyd de mange flotte prydragresser, som lige nu står så smukt i dit havecenter – måske skal et par stykker af dem hjem i din have?

Figner modner over en lang periode, så husk at høste løbende. Spis dem direkte fra busken eller tilbered dem i køkkenet på mange, mange måder

Efterår er flyttetid – også for stauder, der er blevet plantet et forkert sted. Vent dog lidt endnu til jorden er blevet blødt op af nedbør

Paradisæbler er noget af det skønneste at lave gelé af. De er modne nu og du skal plukke en stor portion for at få et par glas

I stedet for at kassere overskuddet af tomater, kan du prikke dem, komme dem i et glas og hælde en kryddereddikelage over. Luk glasset godt til og glæd dig over de flotte syltede røde tomater hele vinteren

En tur i skoven – eller i haven med fokus på frøstande kan give masser af aktivitet til det kreative hjørne. Brug naturen til dekorationer, kranse eller små figurer, som børnene kan være med til at lave

Tænd et bål og bag snobrød, pandekager eller en gang popkorn – der er masser af udetimer tilbage i året

Pesto af de sidste rester af basilikumplanten i drivhuset er en god idé, for nu er temperaturen så lav, at den ikke længere er i optimal vækst, og derfor forsvinder den karakteristiske smag lige så stille